

Sygn. akt VIII U 2517/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2016 roku w Lublinie

sprawy H. Ł. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania H. Ł. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 4 marca 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala H. Ł. (1) prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 1 marca 2016 roku.

Sygn. akt VIII U 2517/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04.03.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił H. Ł. (1) przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015 Nr 748 ze zm.). W uzasadnieniu decyzji organ podał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. ZUS nie uwzględnił jako pracy w takich warunkach okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w C. ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. (k. 8 ae).

Odwołanie od tej decyzji w dniu 14.03.2016r. wniósł H. Ł. (1). Domagał się w nim zmiany decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury. (k. 2as)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o oddalenie odwołania argumentując jak w zaskarżonej decyzji. (k.3-4as)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Urodzony (...)H. Ł. (1) w dniu 01.03.2016r. złożył wniosek o emeryturę (k. 1 ae).

Wnioskodawca w chwili złożenia wniosku i nadal pracuje w C.(...) Był członkiem OFE ale złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa.

W aktach kapitałowych wnioskodawcy znajdowało się m.in. świadectwo pracy z (...) Zakładów (...) w C. z dnia 30.12.1994r. wskazujące na zatrudnienie H. Ł. (2) w (...) w C. w okresie od 01.11.1970r. do 31.12.1994r. na stanowiskach: ucznia – pracownika młodocianego, obuwnika montażysty, brygadzysty produkcji, mistrza, a w ostatnim okresie pracownika obsługi parkingu. (k. 7 ak).

Na podstawie zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów organ emerytalny wydał w dniu 04.03.2016r. zaskarżoną decyzję, w której ustalił, że wnioskodawca ukończył 60 lat, legitymuje się łącznym okresem składkowych w wymiarze 28 lat i 2 miesięcy. Wnioskodawca pozostaje w stosunku pracy, składając wniosek o emeryturę nie rozwiązywał stosunku pracy. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie wykazał stażu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego co najmniej 15 lat (k.8 ar).

W celu ustalenia spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy dopuścił dowód z przesłuchania wnioskodawcy, świadków oraz akt osobowych.

W oparciu o akta osobowe oraz zeznania wnioskodawcy i świadków Sąd ustalił, że skarżący został przyjęty do pracy w (...) Zakładach (...) z dniem 01.11.1970r. jako uczeń pracownik młodociany w celu praktycznej nauki zawodu obuwnika cholewkarza, a następnie od 01.11.1972r. na czas nieokreślony na wydział montażu na stanowisko obuwnika przemysłowego – przybijanie obcasów. W istocie praca przede wszystkim związana była z pracą na frezarce - tzw. ścierarce albo glexerce i polegała na obróbce podeszew ze styrogumu a więc przy frezowaniu i wygładzaniu podeszew. Ponadto wnioskodawca przybijał obcasy, ćwiekował obuwie. Trwało to do maja 1973 roku.

Z dniem 15.05.1973 roku powierzono mu stanowisko brygadzysty produkcji wydziału montażu na oddziale 460. Do jego obowiązków jako brygadzysty przede wszystkim należało dopilnowanie znajomości wykonania poszczególnych operacji przez pracowników produkcyjnych, dopilnowanie by pracownik wykonał przydzielone operacje zgodnie z procesami technologicznymi, kontrolowanie jakości wykonywanych operacji na poszczególnych stanowiskach. W sumie odpowiadał za nauczanie wszystkich pracowników prawidłowego wykonywania czynności montażowych. Przyuczał ich do wykonywania czynności na takich stanowiskach jak: ćwiekowanie czubków, pięt, boków, przy drasowaniu, ścieraniu, powlekaniu klejem, nakładaniu podeszew, frezowaniu i wygładzaniu podeszew, wyklejaniu podściółek, apreturowaniu. Od 01.03.1974r. wnioskodawca uzyskał stanowisko mistrza oddziału szkoleniowego na wydziale montażu. Wnioskodawca objął dozorem taśmę, na której zatrudniano wyłącznie osoby nowoprzyjęte. Oddział szkoleniowy mieścił się w tym samym miejscu gdzie odbywała się normalna produkcja. Pracownicy tej taśmy wykonywali wszystkie czynności montażowe jak pracownicy przy innych taśmach tyle, że dopiero uczyli się tych czynności. Wnioskodawca pokazywał pracownikom jak wykonuje się te wszystkie czynności.

W maju 1975 roku zrezygnował ze stanowiska mistrza i od 01.06.1975r. został ponownie zatrudniony na stanowisku pracownika akordowego w Wydziale Montażu. Do jego obowiązków należało dowożenie półfabrykatów do oddziału montażowego oraz zdającego obuwie gotowe.

W tym czasie w (...) był organizowany wydział produkcji podeszew poliuretanowych – wydział 300. Montowano nowe urządzenia do produkcji podeszew, tzw. wtryskarki. Wnioskodawca objął na nim pracę z dniem 01.06.1976r. jako operator wtryskarki i pracował przy produkcji podeszew do 27.04.1977r. W okresie od 27.04.1977r. do 09.04.1977r. został skierowany do odbycia zasadniczej służby wojskowej a po powrocie z wojska wrócił na wydział na wydział 300 do produkcji podeszew, ale od 02.05.1979r. ponownie objął stanowisko brygadzysty na oddziale produkcyjnym wydziału montażu. Jego obowiązki były tożsame jak wcześniej sprawował dozór nad procesem produkcji buta od momentu wydawania cholewek na taśmę po transport do magazynu. Po prostu nadzorował jedną z pracujących taśm, przy której pracowali obuwnicy przy kolejnych czynnościach związanych z montażem buta. W szczególności jego praca polegała na kontrolowaniu wykonywania pracy wszystkich pracowników podległej taśmy tego wydziału. Wnioskodawca kontrolował proces produkcji obuwia na etapie montażu, czyli tam gdzie były wykonywane prace

związane ze stanowiskami szkodliwymi. Na jego wydziale pracowały osoby zatrudnione w warunkach szkodliwych przy pracach związanych ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skózanego – produkcji butów. Na oddziale byli zatrudnieni pracownicy klejowi, na stanowiskach ćwiekowania, drasowania, ścierania podeszew. Wydział montażu był wydziałem produkcyjnym, na którym łączono w jedną całość elementy cholewki, podeszwy, podpodeszwy i z tego wychodził wyrób gotowy. Na hali montażu było 10 oddziałów, znajdowały się tam taśmy produkcyjne po obu stronach, których pracowały zatrudnione pracownice wykonujące kolejne etapy związane z produkcją buta. Wykonywanych było szereg czynności w zależności od rodzaju wykonywanego wzoru przez 40-50 osób. Cały czas przebywał na wydziale produkcyjnym, chodził wokół taśmy o wokół każdego pracownika, brał do ręki wykonywany wyrób, dokładnie kontrolując czy pracownik wykonuje swoje czynności prawidłowo. Priorytetem było kontrolowanie powlekania buta klejem po raz pierwszy i drugi gdyż od prawidłowości tego etapu zależała ilość braków i reklamacji. Wnioskodawca cały czas pracował w warunkach szkodliwych, takich jak pozostali zatrudnieni na oddziale pracownicy. Był narażony na opary z toksycznych klejów, apretury (lakierów), którymi powlekało się prawie gotowy wyrób. Na hali panowało ogromne zapylenie związane ze stanowiskami ścierania i drasowania zaćwiekowanego brzegu cholewki, ścierania podeszew, które przeplatały na tasmie poszczególne stanowiska pracy. Poza tym był narażony na wdychanie oparów acetonu, którego używano się do zmywania podeszew. Od pracujących maszyn był ogromny hałas. Praca cały czas była wykonywana na bieżąco, nie można było sobie pozwolić na przerwy, gdyż trwał cykl produkcyjny, pracowano na akord. Na wydziale montażu nie pracowały szwaczki ale pracowali montażyści zatrudnieni w warunkach szczególnych: wydający cholewki i kopyta, zanurzający i przyklejający zakładki, przyczepiający podpodeszwy, ćwiekujący czubki, ćwiekujący boki, pięty kalibrujący, pracujący przy ścieraniu nadmiaru kleju, przy drapaniu zaćwiekowanego brzegu cholewki, przy odpylaniu, przy wydawaniu i ścieraniu podeszew, zmywający podeszwy, powlekanii klejem, przy stabilizowaniu obuwia. Wszyscy zatrudnieni pracownicy montażu otrzymywali dodatek za pracę w warunkach szczególnych.

Jako brygadzysta produkcyjny wydziału montażu pracował do 31.08.1987r.

Od 01.08.1987r. objął stanowisko mistrza na wydziale 300 a więc ponownie powrócił na wydział produkcji podeszew poliuretanowych.

Jako mistrz odpowiadał za organizację całego wydziału. Sprawował bezpośredni dozór nad pracownikami tego wydziału, odpowiadał za ilość, jakość i asortyment wielkościowy produkowanych spodów. Zajmował się realizacją zadań planowych. Kontrolował prawidłowy przebieg produkcji spodów poliuretanowych. Kontrolował stanowiska pracy i instruował podległych pracowników. Sprawował nadzór nad prawidłową obsługą i konserwacją maszyn i urządzeń. (zakres obowiązków – w aktach osobowych) Cały czas był na hali. Wydział ten związany z produkcją spodów należał do wydziałów, na których panowały n najbardziej szkodliwe warunki. Był to wydział typowo toksyczny ze względu na wykorzystywanie do produkcji podeszew toksycznych środków. Używano bardzo dużo rozpuszczalników, lakierów, acetonów. Wszyscy pracownicy pracujący na tym wydziale wykonywali pracę w warunkach szkodliwych. Wszyscy, w tym wnioskodawca otrzymywali dodatek szkodliwy. W kolejnych latach sytuacja (...) ulegała pogorszeniu. Likwidowano stanowiska pracy. Od 01.02.1992r. wnioskodawcy w miejsce mistrza powierzono obowiązki brygadzysty wydziału Produkcji Pomocniczej i Spodów. Nadal sprawował dozór nad pracą podległych mu pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych. Pracę w takim charakterze wykonywał do 31.11.1993 roku gdyż od 01.12.1993r. do końca zatrudnienia wnioskodawca rozpoczął pracę jako pracownik obsługujący parking.

Zmiana angażu wnioskodawcy z mistrza na brygadzystę nie zmieniła charakteru pracy. Cały czas był to dozór techniczny nad całym etapem produkcyjnym spodów obuwniczych. Podstawowy charakter pracy tak mistrza jak i brygadzysty zarówno na wydziale montażu jak i wydziale produkcji spodów polegał na stałym i bezpośrednim wykonywaniu w pełnym wymiarze czasu pracy kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i dozoru technicznego na wydziale, na którym jako podstawowe wykonywane są prace zaliczane do prac w warunkach szczególnych. (zeznania wnioskodawcy – k. 25v-27, 28v-29 as, zeznania świadków: S. B. k. 27v-28 as, J. D. – k. 28v-28v as, akta osobowe –k. 10as)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz zeznania wnioskodawcy i świadków.

Sąd obdarzył wiarą dowody z dokumentów uznając, iż zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty oraz nie budzą wątpliwości zarówno co do ich formy, jak i treści.

Na podstawie akt osobowych możliwe było prześledzenie jak wyglądało zatrudnienie wnioskodawcy w (...), jakie stanowiska obejmował w poszczególnych okresach czasu, jaki był zakres jego obowiązków. Sąd uznał również za wiarygodne zgromadzone w niniejszym postępowaniu zeznania świadków J. D. i S. B., gdyż były jasne, pełne, logiczne, wzajemnie spójne oraz zgodne z zeznaniami wnioskodawczyni, a okoliczności z nich wynikające zostały potwierdzone pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym. Przesłuchani w sprawie świadkowie byli osobami obcymi dla skarżącego, toteż nie mieli żadnego interesu w zeznawaniu na jego korzyść i Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować ich wiarygodność. Świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w tych samych okresach na takich samych stanowiskach na wydziale montażu i ich obowiązki były tożsame w podobnych okresach czasu. Świadkowie pracowali w takich samych warunkach szkodliwych. Ich zeznania były dokładne i szczegółowe. S. B. pracował na identycznych stanowiskach pracy jak wnioskodawca. Również nie posiadał z (...) odpowiedniego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W tut. w oparciu o prawomocny wyrok sądowy uzyskał prawo do emerytury po ukończeniu 60 roku życia.

Sąd obdarzył również wiarą w całości zeznania wnioskodawcy, gdyż były jasne, pełne, logiczne i spójne z zeznaniami świadków oraz okolicznościami wynikającymi z analizy wiarygodnego materiału dowodowego w postaci dokumentów.

Odwołanie H. Ł. (2) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy.

Ustęp 2 artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr

8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca w (...) w okresie od 01.11.1970r. do 31.12.1994r., licząc także okres służby wojskowej pracował ponad 24 lata.

Jednakże przedmiotem oceny okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych może być okres po pominięciu okresu zatrudnienia jako pracownika młodocianego czyli dopiero od 01.11.1972r. - bo przed tą datą wobec łączenia nauki z pracą nie pracował stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach, które można by uznać za stanowiska pracy w warunkach szkodliwych. Zakończenie zatrudnienia związanego z procesem produkcyjnym obuwia nastąpiło z dniem 30.11.1993r. gdyż od 01.12.1993r. wnioskodawcę zatrudniono jako pracownika obsługi produkcji.

Podsumowując z ustaleń Sądu wynika, że w okresie od 01.11.1972r. do 30.11.1993r. etapy zatrudnienia wnioskodawcy wyglądały następująco:

- 01.11.1972r. do 14.05.1973r. zatrudnienie w charakterze obuwnika przemysłowego (6 miesięcy i 14 dni);
- od 15.05.1973r. do 28.02.1974r. brygadzysta na wydziale montażu (9 miesięcy i 13 dni);
- od 01.03.1974r. do 31.05.1975r. mistrz wydziału montażu (1 rok i 3 miesiące);
- od 01.06.1975r. pracownik dowożący prefabrykaty;
- od 01.06.1976r. obuwnik montażysta na wydziale produkcji spodów, operator wtryskarek, w tym od 27.04.1977r. do 09.04.1979r. służba wojskowa i po jej zakończeniu powrót do 30.04.1979r. na stanowisko operatora wtryskarek – (2 lata i 11 miesięcy);
- od 02.05.1979r. do 31.08.1987r. brygadzysta produkcji na wydziale montażu (8 lat i 3 miesiące i 29 dni);
- od 01.09.1987r. mistrz wydziału produkcji spodów i od 01.02.1992r. do 31.12.1993r. brygadzysta ds. produkcji na wydziale spodów- (6 lat i 4 miesiące);

Sąd uznał, że wnioskodawca w okresie od 01.11.1972r. do 14.05.1973r. (6 miesięcy i 14 dni) pracując jako obuwnik przemysłowy przy przybijaniu obcasów, frezowaniu, ścieraniu, ćwiekowaniu i obróbce i wygładzaniu podeszew stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę związaną ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego na stanowisku obuwnika montażysty, czyli określoną w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), w dziale VII, w przemyśle lekkim, poz. 14 - prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Oprócz tego zdaniem Sądu pracą wykonywaną w warunkach szczególnych było wykonywanie pracy od 01.06.1976r. do 30.04.1979r. (w tym służba wojskowa) w charakterze obuwnika montażysty na wydziale produkcji spodów, operatora wtryskarek – (2 lata i 11 miesięcy) Jest to praca określona w/w rozporządzeniu w wykazie A, w dziale VII, w przemyśle lekkim, poz. 12 - Produkcja spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych.

Natomiast w okresach - od 15.05.1973r. do 28.02.1974r. (9 miesięcy i 13 dni), od 01.03.1974r. do 31.05.1975r. (1 rok i 3 miesiące) i od 02.05.1979r. do 31.08.1987r. (8 lat i 3 miesiące i 29 dni), kiedy wnioskodawca pracował jako brygadzysta produkcji i mistrz na wydziale montażu pracował przy kontrolowaniu procesu produkcyjnego obuwia (w sumie 10 lat, 4 miesiące i 12 dni) jest okresem wykonywania pracy w warunkach szczególnych odpowiadającą tej wskazanej w wykazie A w dziale XIV w/w rozporządzenia Rady Ministrów „Prace różne”, pozycja 24: kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach,

w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie a mianowicie w tym przypadku prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Również pracą wykonywaną w warunkach szczególnych jest okres zatrudnienia od 01.09.1987r. do 31.12.1993r. (6 lat i 4 miesiące), kiedy wnioskodawca pracował jako mistrz wydziału produkcji spodów i brygadzysta ds. produkcji na wydziale spodów odpowiadającą wskazanej w wykazie A w dziale XIV w/w rozporządzenia Rady Ministrów „Prace różne”, pozycja 24: kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie a mianowicie w tym przypadku prace związane z produkcją spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych.

W sumie okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, wykonywanej bezpośrednio na stanowisku produkcyjnym jak i w dozorcze wynosi 20 lat, 1 miesiąc i 26 dni.

Wnioskodawca ukończył 60 lat, legitymuje się łącznym okresem składkowych w wymiarze ponad 28 lat, przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego ale złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa, udowodnił także staż pracy w warunkach szczególnych przekraczający wymagane 15 lat. Tym samym spełnione są wszelkie przesłanki ustalenia jej prawa do emerytury od dnia 1 marca 2016r., tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ §2 kpc orzekł jak w sentencji.